

Raport asupra activității CNCS

Octombrie 2022 – Decembrie 2023

A. Aspecte organizatorice

În octombrie 2022, o dată cu modificarea numărului de membri, de la 21 la 25, componența CNCS s-a modificat (conform OM 20119/06.02.2023). De asemenea, la sfârșitul anului 2022 au fost actualizate Comisiile de specialitate ale CNCS, noua componență găsindu-se pe site-ul CNCS.

În această perioadă au fost organizate 9 ședințe în format hibrid, la sediul MCID dar și online, la care de fiecare dată cvorumul a fost întrunit. De asemenea, cu numeroase ocazii, la nivelul CNCS au fost organizate grupuri de lucru pentru diferite activități.

B. Competiții

Perioada supusă raportării a fost una cu provocări multiple, în special prin prisma faptului că în 2023, în comparație cu anii anteriori, MCID a avut un buget mai mare și au fost lansate competiții naționale pentru proiecte de cercetare într-un ritm susținut.

B1. Premiera rezultatelor cercetării- articole Web of Science (PRECISI2023)

CNCS a elaborat pachetul de informații (PI) pentru competiția „Premiera rezultatelor cercetării - articole Web of Science (PRECISI 2023)”. Principala modificare adusă PI, față de competițiile anterioare, a fost clasificarea revistelor în Q1 și Q2 ținându-se cont doar de Scorul de Influență al Articolului (Article Influence Scor - AIS). Am sperat că astfel vom evita premiera unor articole de calitate slabă, publicate în reviste al căror singur scop este obținerea de cât mai multe taxe indiferent de calitatea articolelor. Pentru a susține această idee și pentru o nouă cultură în politica publicațiilor academice, **CNCS a transmis un comunicat referitor la descurajarea cercetătorilor** de a publica articole în astfel de reviste, unele dintre ele fiind cunoscute drept „predatory journals” (și la edituri problematice la științe umaniste și științe sociale) [Comunicat-CNCS.pdf \(cncs-nrc.ro\)](https://www.cncs-nrc.ro/comunicat-cncs.pdf)

Din păcate, modificările aduse PI și luările publice de poziții ale CNCS, în sensul descurajării practicilor de manipulare a sistemului scientometric, nu au avut impactul scontat. S-a constatat că un număr de cercetători (cca 30) se regăsesc în peste 20 de cereri de premiere depuse pentru articole la care aceștia sunt autori sau coautori, unii dintre aceștia publicând peste 50 de articole într-un singur an.

Analize interne ale Comisiilor de Specialitate ale CNCS au adus în prim-plan o serie de situații și aspecte îngrijorătoare, precum:

(a) publicarea într-un ritm accelerat, mult peste cel obișnuit al cercetătorilor de vârf români și străini, în unele situații fiind necesare doar 3-5 zile pentru publicarea unui articol;

(b) implicarea superficială a unor aplicanți în cercetarea propriu-zisă, prin rezumarea la acțiuni de „proofread, visualisation, validation”;

(c) plata în regim „open acces” a lucrărilor cu autori în absolută majoritate străini (mai ales din state cu un nivel modest al cercetării) de către instituții din România, în condițiile în care autorul cu afiliere românească declarată a avut o contribuție minimală;

- (d) neclarității privind accesul la datele folosite în articole și experiența deținută de autorul aplicant;
- (e) numărul mare de lucrări de tip „review”;
- (f) numărul mare de lucrări publicate, în regim cu taxă, în reviste deținute de aceeași editură, în special MDPI;
- g) publicarea de articole în reviste din domenii îndepărtate de specializarea autorului.

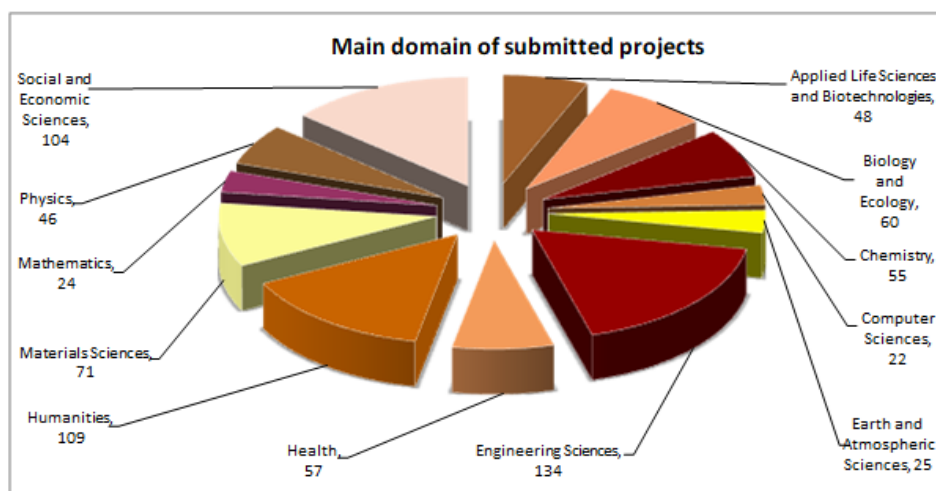
Având în vedere situațiile constatate, CNCS a publicat un comunicat ce poate fi consultat la adresa http://www.cncs-nrc.ro/wp-content/uploads/2016/12/Comunicat-premiere-articole2023_CNCS-31mai.pdf. În consecință, în condițiile în care este vizată exclusiv excelența în publicații, pentru eventualele noi competiții, CNCS propune, printre altele, premiarea doar a articolelor publicate în reviste Q1 (potrivit AIS), plafonarea sumei pe care o poate primi un singur aplicant și împărțirea sumei acordate pentru un articol la numărul total de autori, inclusiv străini. Ne dorim ca astfel de competiții să fie ghidate nu doar de indicatori scientometrici, ci și de valori morale, etice și de calitate.

B2. Proiecte de tip PCE și TE

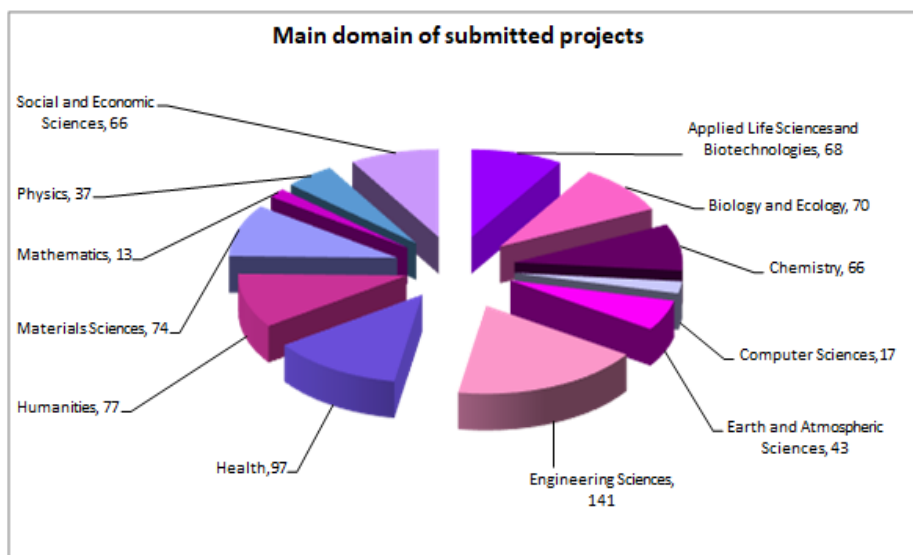
Deși CNCS a susținut lansarea și de competiții pentru post-doctoranzi (PD), din păcate, în anul 2023 au fost deschise doar competiții de tip PCE (Proiecte de Cercetare Exploratorii), din cadrul Programului 5.1- IDEI, și de tip TE (Proiecte de cercetare pentru stimularea tinerelor echipe independente), din cadrul Programului 5.2- Resurse Umane, Subprogram 5.2.1- Start în cercetare. Ambele competiții sunt organizate de UEFISCDI, în coordonarea științifică a CNCS.

CNCS s-a implicat, ca de fiecare dată, în elaborarea pachetelor de informații ținând cont de experiența acumulată la competițiile anterioare. S-a avut în vedere, în mod special, eliminarea din criteriile de evaluare a datelor scientometrice ușor de manipulat, care sunt de natură să deformeze imaginea asupra calității și prestigiului directorilor de proiect, punându-se accent pe calitatea articolelor publicate de directorii de proiecte. Pentru aceasta, am apelat inclusiv la practicile folosite în programul Horizon Europe.

Considerăm că lansarea competițiilor de tip PCE2023 și TE2023, pentru cercetătorii români sau din străinătate, a fost un succes, atrăgând un număr mare de aplicații. Astfel, la PCE2023, conform statisticilor publicate pe site-ul UEFISCI (<https://uefiscdi.gov.ro/proiecte-de-cercetare-exploratorie-pce>) au fost depuse 755 de proiecte distribuite pe domenii, conform datelor din Figura 1, în timp ce la TE2023 au fost depuse 769 de propuneri de proiecte, distribuite pe domenii conform datelor din Figura 2 (<https://uefiscdi.gov.ro/proiecte-de-cercetare-pentru-stimularea-tinerelor-echipe-independente-te>).

Figura 1. Distribuția pe domenii științifice a propunerilor de proiecte depuse PCE2023

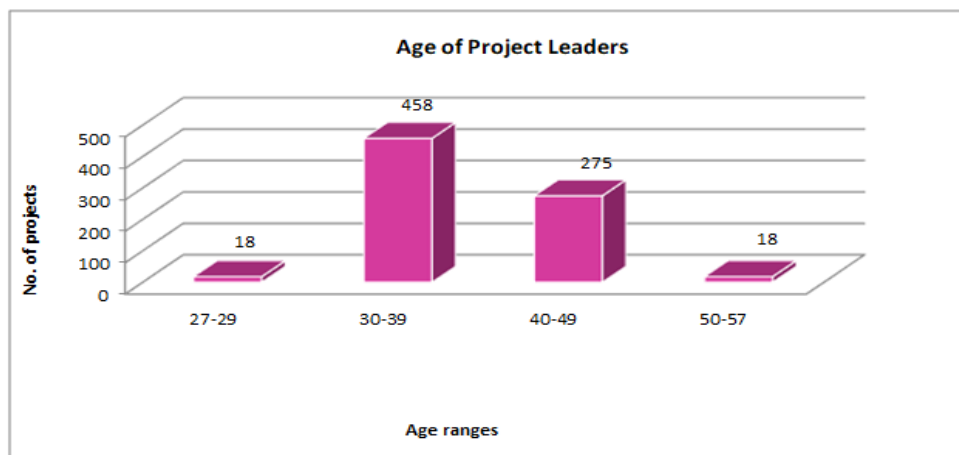

Figura 2. Distribuția pe domenii științifice a propunerilor de proiecte depuse TE2023

În urma verificării criteriilor și standardelor minimale au rămas în competiție 682 de proiecte la PCE2023 și 707 la TE2023. Având în vedere bugetul alocat competiției PCE, rata de succes este foarte mică, de doar aproape 9%, dar am primit asigurări de la conducerea ministerului că bugetul va fi suplimentat până la încheierea evaluării. La TE rata de succes, după eliminarea proiectelor neeligibile, se apropie de 15%.

Aspecte pozitive:

- au fost stabilite soluții pentru grăbirea procedurilor de evaluare și contractare precum simplificarea procedurii de înscriere pe Brainmap;
- s-a introdus etapa de numire a unui al 4-lea evaluator pentru propunerile de proiect la care în etapa de stabilire a punctajelor individuale finale există diferențe mai mari de 10 p între punctajul maxim și minim acordat de către evaluatori;
- s-a continuat utilizarea pentru evaluarea propunerilor de proiect doar a evaluatorilor din străinătate, cu excepția proiectelor redactate în limba română (la subdomenii cu specific românesc);
- au fost introduse termene limită ferme pentru evaluatori, incluzând perioada alocată evaluării proiectelor, datele fiind comunicate clar evaluatorilor;
- au fost propuse soluții pentru îmbunătățirea remunerației evaluatorilor;
- au fost eliminați evaluatorii care au generat probleme la competițiile anterioare (prin nerespectarea standardelor impuse evaluărilor, lipsa de comunicare etc);
- au fost actualizate fișele de evaluare și Ghidul evaluatorului, ținând cont de experiențele din competițiile trecute;
- a fost continuată monitorizarea calității evaluării de către ofițerii științifici (OS), cu evitarea conflictelor de interese. Credem cu tărie că această verificare suplimentară a calității evaluărilor este absolut necesară în toate competițiile naționale. Rolul unui OS este de a asigura un nivel calitativ ridicat al rapoartelor de consens în special, ținând cont de prevederile din Ghidul evaluatorului și din Pachetele de Informații ale celor 2 competiții. Astfel, au fost numiți în această poziție, de către CNCS, 96 cercetători din România și din străinătate, pe baza recomandărilor comisiilor de specialitate, cu respectarea conflictelor de interes;
- a fost elaborat ghidul pentru OS, care descrie responsabilitățile și limitele de acțiune ale unui OS și au avut loc acțiuni de instruire a acestora, cu participarea unora dintre membrii CNCS și a reprezentanților UEFISCDI, care să clarifice pentru OS cât mai multe dintre situațiile care pot apărea. Aceste acțiuni au avut loc în 3 zile, la ore diferite, care să faciliteze participarea cât mai multor OS.

Figura 3. Distribuția propunerilor de proiect la competiția TE 2023 în funcție de vârsta directorilor de proiect

Aspecte negative:

- Au fost identificate de către personalul administrativ de la UEFISCDI un număr relativ mare de proiecte (aprox. 9%) care nu au respectat criteriile de eligibilitate, mai ales în ceea ce privește redactarea propunerii de proiect. În acest sens, CNCS a publicat un comunicat cu privire la îndeplinirea criteriilor de eligibilitate în cadrul competițiilor PCE2023 și TE2023 [Comunicat-CNCS-verificare-eligibilitate-24.08.2023.pdf \(cnsc-nrc.ro\)](https://www.cncs-nrc.ro/ro/comunicat-cnsc-verificare-eligibilitate-24.08.2023.pdf);
- Dificultatea recrutării unui număr suficient de mare de experți de calitate, în vederea respectării calendarului competiției și asigurarea unei evaluări uniforme de înaltă calitate a proiectelor;
- Eliminarea criteriului privind vârsta directorului de proiect în competiția TE2023 a dus la depunerea de cereri de finanțare de către cercetători cu vârste între 50 și 57 de ani, ceea ce, după părerea noastră, este departe de a fi în concordanță cu obiectivele competiției Tinere Echipe. Figura 3 prezintă o distribuție a numărului de proiectelor în funcție de vârsta aplicanților la proiecte de tip TE;
- Pachetele de informații nu au inclus o interdicție clar exprimată pentru aplicanți de a depune proiecte similare în competiții diferite (situație semnalată de către un evaluator).

B3. Proiecte în parteneriat cu Republica Moldova

În vederea consolidării rețelelor de cercetare deja existente și dezvoltarea de noi colaborări între grupuri de cercetători din România și Republica Moldova, în iunie 2023 a fost lansată de către MCID, în coordonarea UEFISCDI, competiția „Proiecte de colaborare cu Republica Moldova”, din cadrul Programului 5.8 - Cooperare europeană și internațională, Subprogram 5.8.3 - Bilateral/Multilateral. CNCS a participat la elaborarea Pachetului de Informații ce a fost lansat în dezbatere publică în luna mai 2023, precum și a PI final, ținând cont de observațiile primite de la comunitatea științifică.

B4. Proiecte mobilități Diaspora

În perioada supusă raportării, CNCS a fost implicat în elaborarea Pachetului de Informații pentru Proiecte de mobilitate pentru tineri cercetători și cercetători cu experiență din diaspora (MCT2023 și MCD2023) din cadrul Programului 5.2- Resurse Umane, Subprogram 5.2.2- Mobilități. Cererile de finanțare s-au depus în regim continuu, până la data de 31 octombrie 2023.

Aceste competiții vor continua și în anul 2024.

Considerăm că în 2024 se impune și deschiderea unei competiții de mobilități pentru cercetători cu afiliere științifică în România.

C. Alte activități

- ⇒ CNCS a redactat un comunicat referitor la blocarea posturilor vacante din cercetare. www.cncs-nrc.ro/wp-content/uploads/2016/12/Comunicat-CNCS-CCCDI-blocarea-posturi-vacante_15-Septembrie.pdf
- ⇒ A fost elaborată Metodologia evaluării editurilor din domeniul Științe Sociale și Economice. Pe data de 5.10.2023, a fost transmisă o adresă către MCID pentru ca Pachetul de Informații să fie lansat în dezbatere publică.
- ⇒ În vederea continuării colaborării științifice România-Franța, CNCS a susținut și a purtat discuții cu conducerea ministerului privind oportunitatea deschiderii competițiilor pentru proiecte bilaterale Romania-Franța (de mobilitate, de tip PHC, sau de cercetare, de tip JRP).
- ⇒ CNCS s-a implicat activ în redactarea Legii privind statutul personalului de cercetare, dezvoltare și inovare (Legii Cercetătorului), publicată în transparență publică în decembrie 2023, precum și a „Normelor metodologice privind evaluarea performanței pentru integrare a activității organizațiilor de cercetare și stabilirea criteriilor specifice de desemnare a experților evaluatori”, elaborate în conformitate cu Legea 25/2023 ([https://legislatie.just.ro/Public/Detal ...ent/263844](https://legislatie.just.ro/Public/Detal...ent/263844));